

Det siger FOA-medlemmer i ældreplejen om hverdagsrehabilitering

FOA har i perioden 5.-13. februar 2013 gennemført en undersøgelse via forbundets elektroniske medlemspanel om hverdagsrehabilitering i ældreplejen.

Spørgsmålene blev stilet til de medlemmer i medlemspanelet, der har oplyst, at de arbejder i hjemmeplejen eller på et plejehjem/plejecenter (herunder aktivitetscentre eller genoptræningstilbud). Dette notat bygger på svar fra 1.157 medlemmer. Svarprocenten var 62.

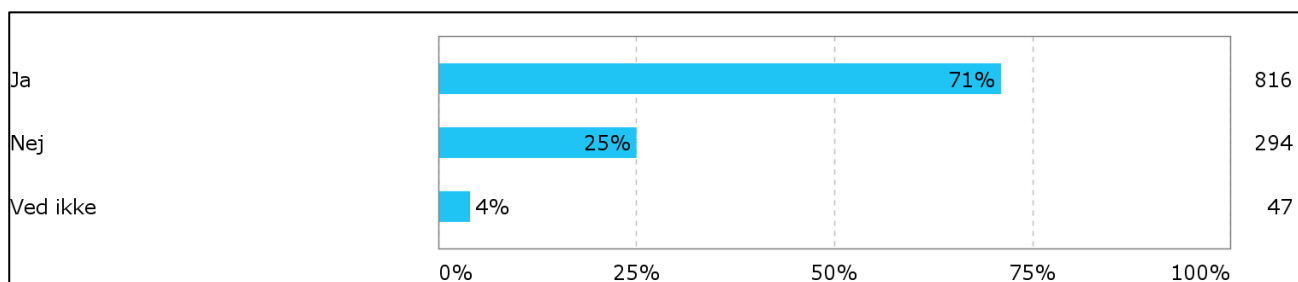
Hovedresultaterne af undersøgelsen er:

- 7 ud af 10 af de medvirkende medlemmer fra hjemmeplejen og plejehjem/plejecentre arbejder med hverdagsrehabilitering. Lidt over halvdelen af disse medlemmer har fået tilbud om kurser eller anden kompetenceudvikling om hverdagsrehabilitering – andelen er højere i hjemmeplejen end på plejehjem/plejecentre mv.
- Mere end 9 ud af 10 af de medlemmer, der arbejder med hverdagsrehabilitering mener, at borgernes får større livskvalitet ad den vej. Halvdelen er dog delvist enige i, at borgerne føler sig pressede til at udføre opgaver, som de ikke synes, de er i stand til. Ikke desto mindre vurderer 7 ud af 10 af de medlemmer, der arbejder med hverdagsrehabilitering i ældreplejen, at borgerne er positive over for den metode.
- Næsten halvdelen af de medlemmer, der arbejder med hverdagsrehabilitering, udfører i nogen grad opgaver hos ældre borgere, som borgerne ifølge rehabiliteringsplanen selv bør udføre.
- 4 ud af 10 af samtlige medvirkende medlemmer fra ældreplejen udfører i nogen grad opgaver for borgerne, som de vurderer, at borgerne selv ville kunne løse.
- Det fremgår af medlemmernes svar på de åbne spørgsmål i undersøgelsen, at det ofte er manglende tid, der er årsag til, at medlemmerne løser opgaver for borgerne, som de selv bør udføre efter rehabiliteringsplanen, eller som medlemmerne vurderer, at borgerne selv kunne løse – rehabiliteringsplan eller ej.

Der er også mange medlemmer, der understreger, at deres afgørelse af, hvilke opgaver de løser for den enkelte borger afhænger af borgerens "dagsform". Adskillige medlemmer understreger vigtigheden af, at praktiske opgaver med påklædning og lign. ikke tapper borgerne helt for energi til fx socialt samvær med andre mennesker.

Svarene kan ses på de følgende sider.

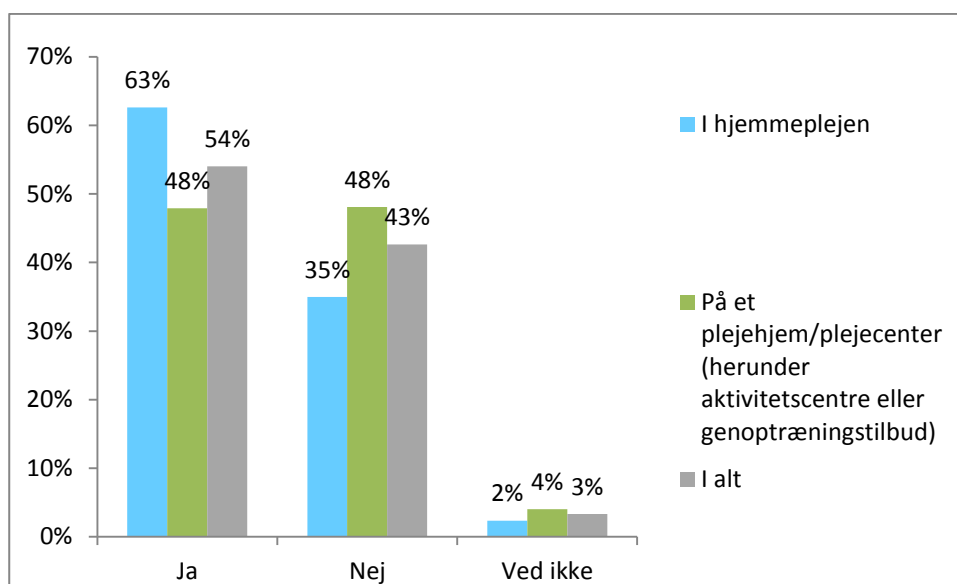
Figur 1. Arbejder du med hverdagsrehabilitering?

Antal svar: 1.157

Figur 1 ovenfor viser, at 7 ud af 10 af de medvirkende medlemmer fra ældreplejen har svaret, at de arbejder med hverdagsrehabilitering. En fjerdedel gør det ikke, og 4 procent har ikke kunnet tage stilling til spørgsmålet.

Figur 2. Har du fået tilbud om kurser eller anden kompetenceudvikling om hverdagsrehabilitering?

Antal svar: 816.

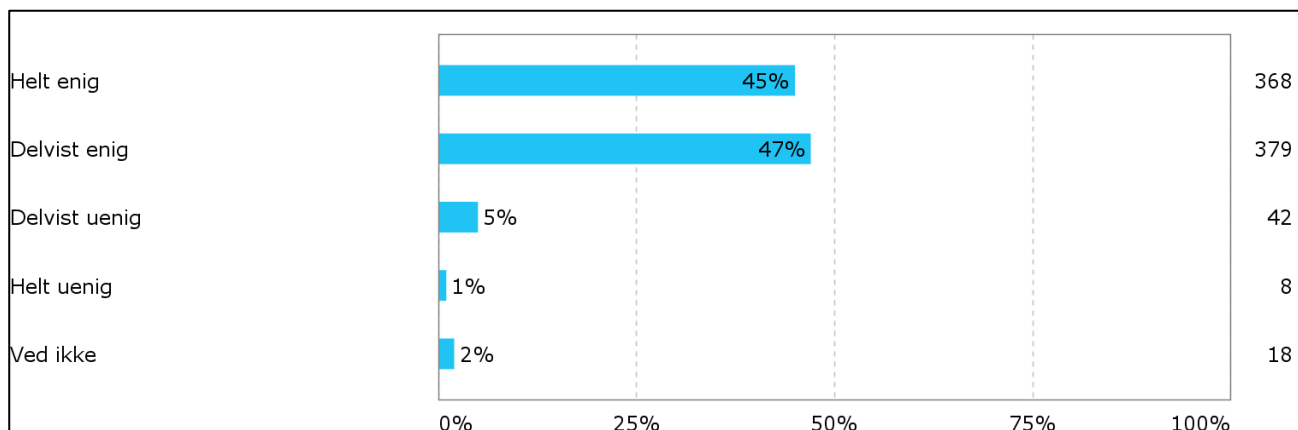
Anmærkning: Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har svaret, at de arbejder med hverdagsrehabilitering.

Figur 2 ovenfor viser, at lidt over halvdelen (54 %) af de medlemmer i ældreplejen, der arbejder med hverdagsrehabilitering, har svaret, at de har fået tilbud om kurser eller anden kompetenceudvikling om denne arbejds metode.

Der er en signifikant forskel på svarene fra de medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen, og de medlemmer, der arbejder på plejehjem/plejecentre.

Næsten to tredjedele af medlemmerne i hjemmeplejen har fået tilbud om kurser eller andet mod lidt under halvdelen (48 %) af de medlemmer, der arbejder på plejecentre og lign.

Figur 3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Borgerne oplever større livskvalitet, når vi arbejder ud fra hverdagsrehabilitering.

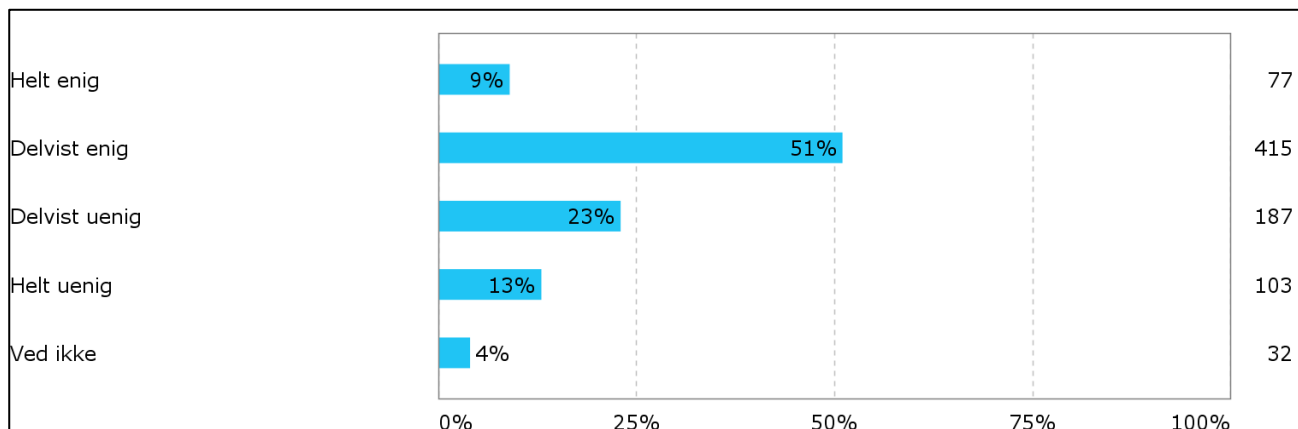
Antal svar: 815

Anmærkning: Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har svaret, at de arbejder med hverdagsrehabilitering.

De medlemmer, der arbejder med hverdagsrehabilitering, er blevet spurgt, hvor enige eller uenige de er i, at borgerne oplever større livskvalitet, når man arbejder ud fra hverdagsrehabilitering. Svarene fremgår af figur 3 ovenfor.

Lidt under halvdelen (45 %) har erklæret sig helt enige i dette, og en tilsvarende andel (47 %) er delvist enige. Kun 6 procent af de adspurgte medlemmer er helt eller delvist uenige i, at borgerne oplever større livskvalitet i forbindelse med hverdagsrehabilitering.

Figur 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Borgerne føler sig presset til at udføre opgaver, som de ikke synes, de er i stand til.

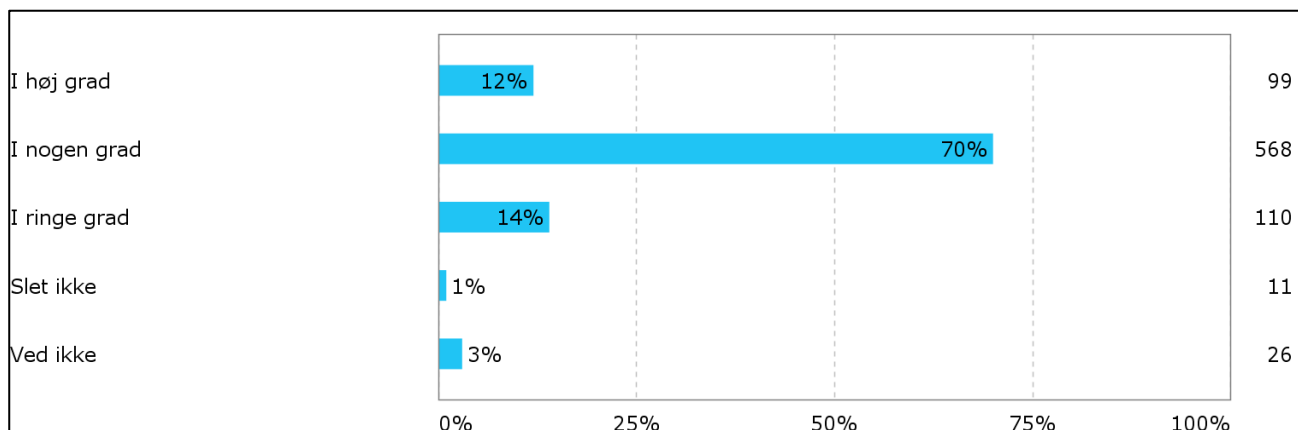
Antal svar: 814.

Anmærkning: Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har svaret, at de arbejder med hverdagsrehabilitering.

6 ud af 10 af de medlemmer, der arbejder med hverdagsrehabilitering, er helt eller delvist enige i, at borgerne føler sig presset til at udføre opgaver, som de ikke synes, de er i stand til. Flest (51 %) er delvist enige.

Lidt over en tredjedel af de adspurgte er delvist eller helt uenige i dette. Se svarene i figur 4 ovenfor.

Figur 5. I hvilken grad oplever du, at borgerne er positive over for hverdagsrehabilitering?

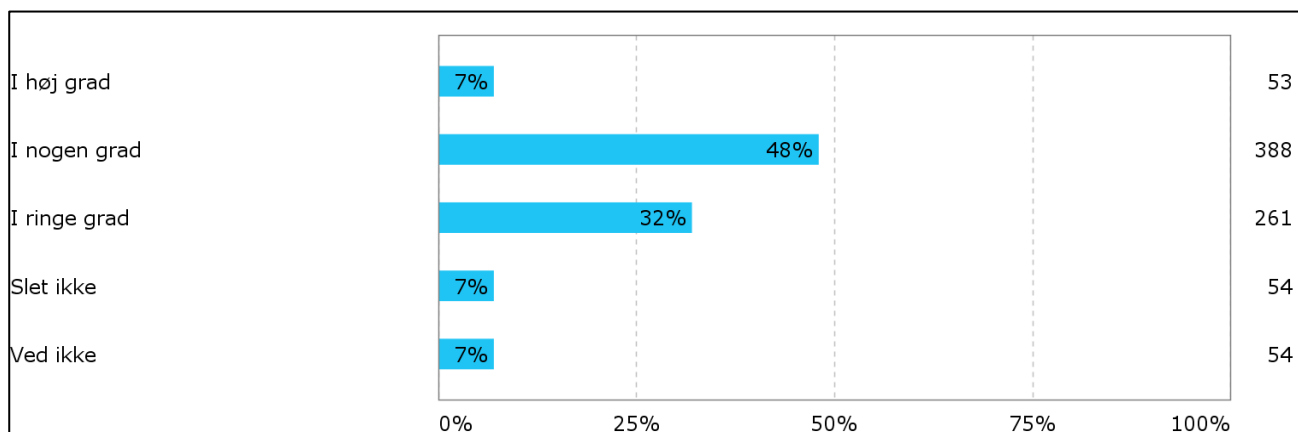

Antal svar: 814

Anmærkning: Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har svaret, at de arbejder med hverdagsrehabilitering.

Det fremgår af figur 5 ovenfor, at lidt over en tiendedel (12 %) af de medlemmer i ældreplejen, der arbejder med hverdagsrehabilitering, oplever, at borgerne er positive over for denne metode. 7 ud af 10 oplever i nogen grad dette, og 1 ud af 7 (14 %) oplever det kun i ringe grad.

Figur 6. I hvilken grad udfører du opgaver hos ældre borgere, som borgerne ifølge rehabiliteringsplanen selv bør udføre?

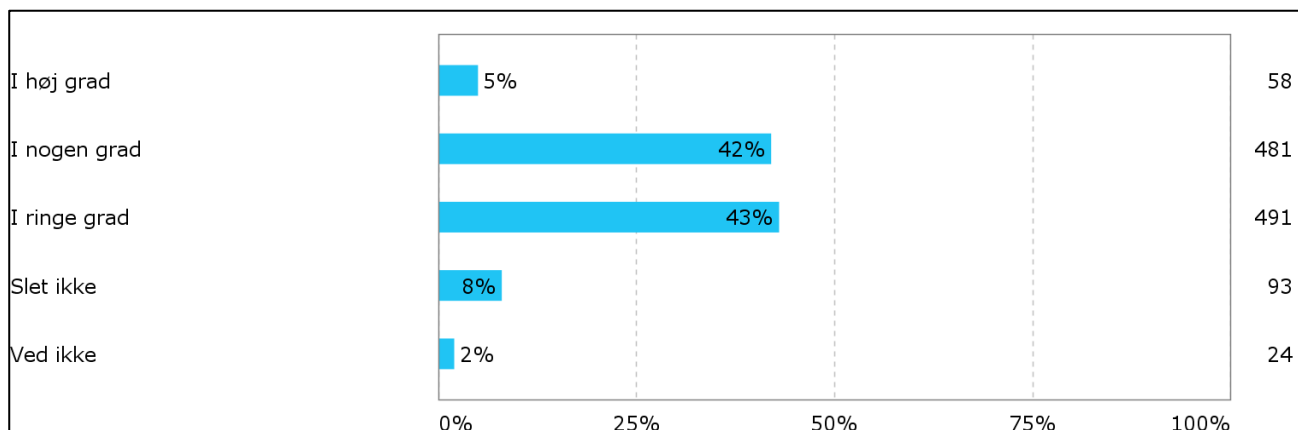

Antal svar: 810

Anmærkning: Spørgsmålet er kun stillet til medlemmer, der har svaret, at de arbejder med hverdagsrehabilitering.

De medlemmer, der arbejder med hverdagsrehabilitering i ældreplejen, er desuden blevet spurgt, i hvilken grad de udfører opgaver hos ældre borgere, som borgerne ifølge rehabiliteringsplanen selv bør udføre. Det ses af figur 6 ovenfor, at næsten halvdelen gør dette i nogen grad (48 %).

Figur 7. I hvilken grad udfører du opgaver hos ældre borgere, som du vurderer, at borgerne selv ville kunne udføre?

Antal svar: 1.147.

Spørgsmålet er stillet til alle de medvirkende fra ældreplejen.

Alle de medvirkende i undersøgelsen er – uanset om de arbejder med hverdagsrehabilitering eller ej – blevet spurgt, i hvilken grad de udfører opgaver hos ældre borgere, som de vurderer, at borgerne selv ville kunne udføre. Svarene fremgår af figur 7 ovenfor.

Det ses, at 4 ud af 10 (42 %) har svaret, at de i nogen grad udfører sådanne opgaver. En tilsvarende andel udfører i ringe grad sådanne opgaver, som de vurderer, at borgerne kunne udføre selv.

Medlemmernes svar på åbne spørgsmål

De medlemmer, der har svaret, at de i høj grad eller i nogen grad udfører opgaver hos ældre borgere, som borgerne selv bør løse ifølge rehabiliteringsplanen, og/eller har svaret, at de i høj grad eller i nogen grad udfører opgaver hos ældre borgere, som de vurderer, at borgerne selv ville kunne løse, er blevet opfordret til at skrive, hvilke opgaver der er tale om.

Den opfordring har 299 medlemmer fulgt. Bemærk, at spørgsmålet i figur 7 også er stillet til de medlemmer, der ikke arbejder med hverdagsrehabilitering.

Det er primært opgaver som af- og påklædning (inkl. fx støttestrømper), lettere rengøring (tørre støv af og lign.), personlig hygiejne (tandbørstning, øvre toilette mv.), praktiske opgaver som at tømme postkasse, anretning af mad og lign., som medlemmerne nævner.

En stor af medlemmerne skriver også om baggrunden for, at de udfører disse opgaver for borgere. Mange nævner tiden som en knap faktor – de ældre er længere tid om at gøre tingene end medarbejderen, og medarbejderen har ikke tid til at vente på, at opgaven bliver udført af borgeren.

En del medlemmer, der arbejder på plejecentre, skriver, at beboerne generelt har det for dårligt eller i hvert fald er meget svingende, så skal hverdagsrehabilitering anvendes, bliver det under hensyntagen til, hvordan den enkelte borger har det dag for dag.

Flere skriver, at indstillingen hos borgerne er forskellig alt efter alder eller "anciennitet" som bruger. Nye bør introduceres til metoden med det samme, skriver flere. Den kan være vanskeligere at indføre over for ældre borgere, der er blevet vant til at få mange opgaver udført. Både borgerne og deres pårørende kan have den indstilling, at de ældre har gjort deres, og nu bør have al den hjælp, de kan få.

Der kan også være den barriere for at følge metoden, at nogle kolleger udfører flere opgaver for borgerne end andre og måske af den grund bliver mere vellidte hos borgerne. Nogle få medlemmer skriver, at de finder det vigtigt, at de og deres kolleger arbejder ens - ud fra hverdagsrehabiliteringstankegangen.

Medlemmerne har til sidst i undersøgelsen kunnet give en afsluttende kommentarer til emnet. Den mulighed har 128 medlemmer benyttet sig af. Medlemmerne er langt overvejende positive over at arbejde med hverdagsrehabilitering - der er dog også dem, der ser metoden som en spareøvelse. Flere er inde på, at de har arbejdet på denne måde i flere år - det ligger i uddannelsen og har også været kendt som "hjælp til selvhjælp".

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen om, hvilke erfaringer FOA-medlemmer i ældreplejen har med at arbejde med hverdagsrehabilitering er gennemført i perioden 5.-13. februar 2013 via forbundets elektroniske medlemspanel.

Medlemmerne fik én påmindelse i indsamlingsperioden.

Deltagerne i medlemspanelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside, og medlemmer, der - tilfældigt eller via undersøgelser uden for panelet – er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets sektorer mv.

Undersøgelsen om hverdagsrehabilitering var en del af en større undersøgelse, der også indeholdt andre emner (ytringsfrihed og arbejdstøj).

I alt 4.376 medlemmer blev inviteret til den samlede undersøgelse. 62 procent af disse medlemmer har besvaret alle eller nogle af de spørgsmål, som er stillet til dem. Svarprocenten ligger nogenlunde på linje med øvrige undersøgelser via medlemspanelet.

De spørgsmål, der er afrapporteret i dette notat, er blevet stillet til de medlemmer, der i undersøgelsen har oplyst, at de arbejder i hjemmeplejen eller på et plejehjem/plejecenter, og som ifølge medlemsregistret tilhører én af de følgende faggrupper: Social- og sundhedshjælpere, hjemmehjælpere, social- og sundhedsassistenter, sygehjælpere, plejere, plejehjemsassistenter eller beskæftigelsesvejledere.

1.157 medlemmer svarede på det indledende spørgsmål i undersøgelsen om hverdagsrehabilitering.

Samtlige medvirkende i undersøgelsen er således fra Social- og Sundhedssektoren i FOA. Svarprocenten fra denne sektors medlemmer var 63 procent.

Svarene fra ikke-fuldt gennemførte interviews er inkluderet i analysen. Det er uvægtede svar, der ligger til grund for analysen i dette notat.

Det er undersøgt, om der er forskel på svarene fra de medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen, og svarene fra de medlemmer, der arbejder på plejehjem/plejecentre. Kun signifikante forskelle er nævnt i notatet.